

30 anys d'assistència i cooperació amb els arxius municipals des de la Diputació de Barcelona

Tipus: [1]

Autor: [Zamora Escala, Jaume Enric](#) [2]

Creació: Publicat per [Jaume Enric Zamora Escala](#) [2] el 22/12/2022 - 08:08 | Última modificació: 30/05/2023 - 08:02

- Grups:
- [Arxivers de manteniment](#) [3]

Etiquetes: arxivers itinerants; accés; descripció

Contingut relacionat :

Fer memòria és imprescindible per saber d'on venim, on som i ens dona la perspectiva per encarar el futur. Ja han passat 30 anys de l'inici del suport als ajuntaments en matèria d'arxius municipals per part de la Diputació de Barcelona.

Els arxius municipals a finals dels anys 1980 i principis dels 1990 presentaven en general una situació d'abandonament força considerable tal com revelaven dos treballs que va publicar la Diputació de Barcelona:

-ASSOCIACIÓ D'ARXIVERS DE CATALUNYA. Els arxius municipals a les comarques barcelonines. Barcelona: Diputació de Barcelona, 1988.

-CASTILLO, Virgínia. Els arxius municipals a la circumscripció de Barcelona. Barcelona: Diputació de Barcelona,

1992.

Per entendre una mica millor el context d'aquells anys, com a fites destacables l'any 1985 naixia l'Associació d'Arxivers de Catalunya i el 1987 s'endegaven les Primeres Jornades d'Arxivística de Catalunya a Ribes de Freser. Aquests dos esdeveniments van ajudar a perfilar i aglutinar la professió i, alhora, significaren les primeres passes envers una necessària normalització dels arxius i de l'arxivística catalana que ja serien imparables. En paral·lel, la llei 6/1985 d'Arxius també reclamava aquest redreçament dels arxius.

En aquella situació precària dels arxius municipals, l'any 1992 la Diputació de Barcelona des de la Secció de Patrimoni Cultural de l'Àrea de Cultura, precedent de l'actual Oficina de Patrimoni Cultural (OPC), va projectar el Pla pilot d'arxius intermunicipals en la comarca del Bages gràcies a l'activa col·laboració del Centre d'Estudis del Bages i de l'Associació d'Arxivers de Catalunya.

En dues fases, la primera l'any 1992 dos arxivers organitzaren els arxius municipals de Balsareny, Monistrol de Montserrat, Sant Joan de Vilatorrada i Sant Vicenç de Castellet. I en una segona fase, l'any 1994, s'organitzaren els arxius municipals d'Artés, Avinyó i, Castellbell i el Vilar.

Aquestes intervencions es formalitzaren a través d'un conveni de col·laboració entre la Diputació de Barcelona i cada ajuntament, en el que la diputació assumia el cost econòmic de l'organització de l'arxiu per part d'un arxiver. Els ajuntaments, un cop organitzats els arxius, assumien el seu manteniment amb la contractació d'un arxiver que alhora se'n cuidava d'uns quants d'aquests arxius organitzats. D'aquesta manera, naixia la figura de l'arxiver itinerant a casa nostra que tenia el seu paral·lel al país veí de França i a l'Estat espanyol per part de la Diputació de Sevilla.

En l'àmbit territorial de la demarcació de Barcelona aquesta fórmula va resoldre l'organització documental dels arxius municipals i va dignificar els espais d'arxiu però no es va poder mantenir en tots els arxius esmentats ja que els municipis van anar creixent en població i en gestió i, aquests primers arxivers compartits o itinerants van haver de centrar la seva dedicació únicament en els municipis de més població.

La dècada dels anys 1990 va estar marcada per la progressiva posada al dia dels arxius municipals, a través del model esmentat i oferint, alhora, des de la Diputació de Barcelona diferents línies d'assistència que van consistir en l'assessorament proper i efectiu als ajuntaments, l'elaboració de projectes viables d'organització dels arxius i dels seus equipaments, formació general i específica, publicacions tècniques i eines normatives en matèria d'arxius adreçades al personal tècnic i administratiu dels ajuntaments.

L'any 1998 es produeix un punt d'inflexió i es posen les bases per establir un equip d'arxivers propi de l'Oficina de Patrimoni Cultural per seguir cobrint la necessitat de molts ajuntaments en l'organització dels seus propis arxius municipals fins arribar a l'actualitat a 216 arxius municipals organitzats de poblacions menors de 10.000 habitants, en la demarcació de Barcelona.

L'any 2001 s'aprova la llei 10/2001 d'Arxius i gestió de documents, que responsabilitza a les administracions d'organitzar el conjunt de tota la documentació que produeixen i reben d'acord amb les seves competències i s'imposava el concepte de gestió documental que havien de dirigir alhora els arxivers i les arxiveres.

Entre els anys 2003 i 2004, l'Oficina de Patrimoni Cultural constitueix la [Xarxa d'Arxius Municipals](#) [4] que és l'eina que garanteix el manteniment continuat a través d'un equip d'arxivers itinerants de tots aquells arxius municipals organitzats que ho sol·liciten a través del Programa de Manteniment, format per 160 arxius municipals en l'actualitat. I al mateix temps, des de la mateixa xarxa a través de la Central de Serveis Tècnics s'ofereixen, es coordinen i es comparteixen recursos i serveis arxivístics a 87 arxius municipals amb responsable tècnic propi.

Enguany, recordem l'inici de l'actuació d'aquells primers arxivers itinerants que van esdevenir pioners a casa nostra, van marcar una línia d'actuació que amb el temps s'ha consolidat i en aquest cas es garanteix un servei d'assistència tècnica in situ i de forma continuada, en municipis menors de 10.000 habitants, que facilita la gestió, la conservació, l'accés i la difusió del patrimoni documental local.

Han passat ja 30 anys des d'aquell llunyà 1992, hem avançat molt però encara tenim molts reptes per completar com, endegar l'organització d'arxius municipals que encara no s'hi ha actuat, consolidar l'administració electrònica, continuar amb la digitalització dels arxius i dels serveis arxivístics, millorar encara més les tasques

dels tècnics dels arxius a través de la formació continuada i, en definitiva, fer extensiu i potenciar, de forma eficient i eficaç, l'accés, la transparència, la difusió i la memòria dels arxius municipals.

Oficina de Patrimoni Cultural

Etiquetes: arxivers itinerants; accés; descripció

- [5]

URL d'origen: <https://xam.diba.cat/news/2022/12/22/30-anys-d-assistencia-cooperacio-amb-arxius-municipals-des-de-diputacio-de-barcelona>

Enllaços:

[1] <https://xam.diba.cat/>

[2] <https://xam.diba.cat/members/zamoraaj>

[3] <https://xam.diba.cat/groups/34>

[4] <https://www.diba.cat/es/web/opc/xam>

[5] <https://xam.diba.cat/node/2350>